

Vergaderjaar 1991-1992

21 114

Regelen inzake het verplaatsen van de productie van dierlijke meststoffen (Wet verplaatsing mestproductie)

Nr. 5

NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 26 november 1991

In het voorstel van wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

In artikel 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid wordt «In deze wet wordt verstaan onder» vervangen door: In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder.
2. In het eerste lid wordt in de definitie van «mestproductierecht» de zinsnede «en in kilogrammen fosfaat rundvee- en kalkoenenmest, die ingevolge artikel 14, eerste, vijfde, en zesde lid, van de Meststoffenwet (Stb. 1986, 598)» vervangen door: ,in kilogrammen fosfaat rundvee- en kalkoenenmest en in kilogrammen fosfaat afkomstig van de mest van één of meer andere krachtens artikel 1 van de Meststoffenwet (Stb. 1986, 598) aangewezen diersoorten, die ingevolge artikel 14, eerste, vijfde, zesde en zevende lid, van de Meststoffenwet.
3. In de definitie van «niet-gebonden mestproductierecht» komt «zoals deze oppervlakte wordt bepaald door artikel 1 van de Meststoffenwet» te vervallen.
4. De definitie van «verplaatsing» wordt vervangen door: het, met benutting van een overeenkomstig deze wet geregistreerd niet-gebonden mestproductierecht en in afwijking in zoverre van artikel 14, eerste, tweede en vijfde lid, van de Meststoffenwet, gaan produceren van dierlijke meststoffen op een andere locatie of een ander bedrijf.
5. Onder vervanging van de punt in een puntkomma achter de definitie van «bedrijf», worden aan het eerste lid de volgende definities toegevoegd:
 - mestverwerkingsinrichting: een inrichting of installatie voor zover bestemd tot het bedrijfsmatig verwerken van geheel of in hoofdzaak van derden afkomstige meststoffen;
 - verwerken: composteren, vergisten, opmengen met andere stoffen, indikken, drogen en andere methoden van mestbe- of verwerking;
 - Bureau Heffingen: Bureau Heffingen als bedoeld in de uitvoeringsregeling op grond van artikel 13, achtste lid, van de Meststoffenwet;

dierlijke meststoffen: dierlijke meststoffen als bedoeld in artikel 1 van de Meststoffenwet;

landbouwgrond: landbouwgrond, bedoeld in artikel 1 van de Meststoffenwet;

tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond: tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond als bedoeld in artikel 1 van de Meststoffenwet.

Onze Minister: Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

6. In het tweede lid vervalt de aanduiding «(Stb. 1986, 598)» en wordt «gesplitst» vervangen door: gesplitst of samengevoegd.

7. Toegevoegd worden een derde en vierde lid, luidende:

3. Indien op een bedrijf mestproductierechten zijn geregistreerd betreffende meer dan een van de krachtens artikel 1 van de Meststoffenwet aangewezen diersoorten wordt, voor de bepaling van de omvang van het desbetreffende niet-gebonden mestproductierecht, de bij het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond aan een mestproductierecht toegeedeeld overeenkomstig door Onze Minister vast te stellen regelen.

4. Voor de toepassing van het begrip bedrijf wordt geen rekening gehouden met handelingen waarvan, op grond van de omstandigheid dat zij geen wezenlijke verandering van feitelijke verhoudingen hebben ten doel gehad of waarvan op grond van andere bepaalde feiten en omstandigheden, moet worden aangenomen dat zij achterwege gebleven zouden zijn indien daarmede niet de toepassing van deze wet voor het vervolg geheel of ten dele onmogelijk zou worden gemaakt.

B

In artikel 3 wordt «een en ander onverminderd het bepaalde in artikel 14 van de Meststoffenwet» vervangen door: een en ander onverminderd de hoeveelheid die op grond van artikel 14 van de Meststoffenwet mag worden geproduceerd.

C

Na artikel 3 wordt een nieuw artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 3a

Het is verboden te verplaatsen van een locatie of bedrijf, geheel of gedeeltelijk gelegen buiten de in bijlage 1 bij deze wet aangegeven gebieden, naar een locatie of bedrijf geheel of gedeeltelijk gelegen binnen deze gebieden. Het is op overeenkomstige wijze verboden om tussen de aangewezen gebieden onderling, te verplaatsen.

D

In artikel 4 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid wordt «175» vervangen door «225» en wordt «onverminderd het aantal dieren dat mag worden gehouden op grond van artikel 14 van de Meststoffenwet» vervangen door «onverminderd de hoeveelheid fosfaat die op grond van artikel 14 van de Meststoffenwet mag worden geproduceerd».

2. In het tweede lid wordt «bijlage» vervangen door: bijlage 2.

E

Artikel 5 wordt vervangen door:

Artikel 5

1. Bij de in artikel 10 bedoelde kennisgeving en daaropvolgende registratie neemt het niet-gebonden mestproductierecht:
 - a. af op het bedrijf waarvandaan de voorgenomen verplaatsing plaatsvindt met de desbetreffende overeenkomstig artikel 10 geregistreeerde hoeveelheid;
 - b. toe op het bedrijf waarheen verplaatst gaat worden met een hoeveelheid gelijk aan de desbetreffende overeenkomstig artikel 10 geregistreeerde hoeveelheid.
2. De hoeveelheid mestproductierechten welke overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 bepaald is voor de vaststelling van de hoeveelheid niet-gebonden mestproductierechten varkens- en kippenmest en rundvee- en kalkoenenmest welke na één of meer kennisgevingen als bedoeld in artikel 10 in totaal kan worden geregistreerd, is ten hoogste gelijk aan de desbetreffende gerealiseerde mestproductie in 1988, 1989 of 1990.
3. De in het tweede lid bedoelde gerealiseerde mestproductie wordt bepaald aan de hand van de krachtens de artikelen 8 en 13 van de Meststoffenwet inzake de aangiften voor de overschothelling voor die jaren opgegeven aantallen dieren of toegepaste correcties.
4. Bij de bepaling van de in het tweede en derde lid bedoelde gerealiseerde mestproductie kan de betrokkene uit een van de aldaar bedoelde jaren het jaar kiezen waarin deze mestproductie het grootst was.
5. De in het tweede lid bedoelde gerealiseerde mestproductie wordt slechts in aanmerking genomen voor zover deze gelijk is aan of lager is dan de in artikel 14, eerste, vijfde en zesde lid, van de Meststoffenwet vastgelegde maximaal toegestane mestproductie.
6. De in het tweede lid bedoelde vaststelling heeft geen betrekking op kennisgevingen en registraties betreffende de hoeveelheden die overeenkomstig deze wet zijn geregistreerd.

F

Artikel 6 wordt vervangen door:

Artikel 6

1. Bij de bepaling en de berekening van de in artikel 5 bedoelde hoeveelheid niet-gebonden mestproductierechten welke overeenkomstig deze wet ten hoogste kan worden geregistreerd, kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regelen worden gesteld welke onder meer betrekking kunnen hebben op:
 - het voor de toepassing van deze wet ambtshalve vaststellen van de in dat artikel bedoelde hoeveelheden;
 - de gevallen waarin en de wijze waarop van de in dat artikel bedoelde bepaling en berekening kan of moet worden afgeweken.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent de wijze waarop en de gevallen waarin de overeenkomstig de artikelen 10 en 11 aan te melden en te registreren niet-gebonden mestproductierechten met een bij die maatregel te bepalen percentage worden gekort, welk kortingspercentage echter niet groter kan zijn dan 25%.
3. Onze Minister kan regelen stellen ter bepaling van de omvang van de mestproductie van de in deze wet bedoelde diersoorten.

G

In artikel 8 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Onder vernummering van het eerste, tweede en derde lid in respectievelijk tweede, derde en vierde lid, wordt een nieuw eerste lid ingevoegd, luidende:

1. Bij de gevolgen van grondtransacties op de omvang van het mestproductierecht en het niet-gebonden mestproductierecht blijft artikel 14 van de Meststoffenwet onverkort van toepassing.

2. In de thans tot tweede lid vernummerde bepaling komt «voor zover er op het bedrijf sprake is van een niet-gebonden mestproductierecht» te vervallen.

3. In de thans tot derde lid vernummerde bepaling wordt «vestigen of overdragen» vervangen door: vestigen, overdragen of tenietgaan».

H

In artikel 10 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid komt «te Assen» te vervallen.

2. Het vierde en vijfde lid worden vervangen door:

4. Registratie vindt niet plaats indien:

– een grotere hoeveelheid niet-gebonden mestproductierechten ter registratie wordt aangeboden dan volgt uit de artikelen 5 en 6;

– niet de in artikel 11a, eerste en tweede lid, bedoelde gegevens worden overgelegd waaruit blijkt dat voor het resterende kalenderjaar waarvoor de aanspraak geldt alsmede voor het daarop volgende kalenderjaar, sprake is van de in artikel 11a, eerste lid, bedoelde toepassings- of afzetmogelijkheden voor de in die bepaling bedoelde hoeveelheid dierlijke meststoffen;

– toepassing is gegeven aan artikel 11b, eerste, tweede of vijfde lid, voor de in artikel 11b, derde lid, bedoelde hoeveelheid;

– blijkens de toepassing van paragraaf 3 van het Besluit mestbank en mestboekhouding noch in het eerste jaar noch in het tweede jaar volgend op de inwerkingtreding van deze wet een productie van dierlijke meststoffen heeft plaatsgevonden op het bedrijf waarvan het niet-gebonden mestproductierecht afkomstig is;

– het in het eerste lid bedoelde formulier niet of niet volledig is ingevuld of indien uit aan het Bureau Heffingen ter beschikking staande andere gegevens blijkt dat de verplaatsing geen doorgang kan vinden.

5. Van de registratie dan wel de weigering daarvan wordt door het Bureau Heffingen aan de in het eerste lid bedoelde partijen schriftelijk mededeling gedaan.

I

In artikel 11, eerste lid, komt «te Assen» te vervallen.

J

Na artikel 11 worden de volgende nieuwe artikelen toegevoegd, luidende:

Artikel 11a

1. Na afloop van de in artikel 10, vierde lid, tweede streepje, bedoelde kalenderjaren is productie van dierlijke meststoffen met benutting van het desbetreffende, overeenkomstig het tweede, vierde, vijfde en zevende lid te bepalen en mede te delen niet-gebonden mestproductierecht voor elk van de daarop volgende kalenderjaren verboden tenzij vóór

1 oktober van het desbetreffende daaraan voorafgaande kalenderjaar door middel van één of meer aan het Bureau Heffingen over te leggen mestafzetovereenkomsten dan wel andere aan het Bureau Heffingen over te leggen gegevens is gebleken dat de hoeveelheid dierlijke meststoffen uitgedrukt in kilogrammen fosfaat gelijk is aan het na de in artikel 10 of 11 bedoelde registratie ontstane, totale mestproductierecht:

a. volgens de gebruiksnormen van de krachtens de artikelen 8 tot en met 13, 19, 36 en 38 van de Wet bodembescherming (Stb. 1986, 374) gestelde regelen op het bedrijf van de betrokkene zelf kan worden aangewend of

b. volgens de in onderdeel a bedoelde normen op het bedrijf van een derde kan worden aangewend of

c. kan worden afgezet aan één of meer door Onze Minister erkende handelaren van dierlijke meststoffen of één of meer door Onze Minister erkende andere intermediairs betreffende de afzet van dierlijke meststoffen of

d. kan worden afgezet buiten Nederland of

e. kan worden afgezet aan een mestverwerkingsinrichting of

f. kan worden afgezet, bewerkt, verwerkt of behandeld op een andere bij ministeriële regeling te bepalen wijze, dan wel door een gecombineerde toepassing van twee of meer van de in de onderdelen a tot en met f bedoelde methoden kan worden aangewend, afgezet, bewerkt, verwerkt of behandeld.

2. De in het eerste lid, onderdelen b tot en met f, bedoelde mestafzetmogelijkheden dienen uitsluitend te worden aangetoond met mestafzetovereenkomsten en daarop betrekking hebbende nadere gegevens.

3. Indien de dierlijke meststoffen op enig moment en ongeacht de reden daarvan niet overeenkomstig de in het eerste en tweede lid aan het Bureau Heffingen overgelegde mestafzetmogelijkheden worden of kunnen worden aangewend, afgezet, bewerkt, verwerkt of behandeld, is het voor dat gedeelte verboden dierlijke meststoffen te produceren.

4. Het in het eerste lid bedoelde niet-gebonden mestproductierecht dat in het desbetreffende kalenderjaar niet mag worden benut is gelijk aan die hoeveelheid van het overeenkomstig artikel 10 of 11 geregistreerde niet-gebonden mestproductierecht waarvan naar het oordeel van Onze Minister de in het eerste en tweede lid bedoelde afzetmogelijkheden ontbreken.

5. Van de in het vierde lid bedoelde hoeveelheid wordt door Onze Minister aan de betrokkene vóór 1 januari van het desbetreffende kalenderjaar schriftelijk mededeling gedaan.

6. De in het vijfde lid bedoelde mededeling kan met ten hoogste 2 maanden worden uitgesteld indien van dit uitsstel uiterlijk op 1 januari door Onze Minister aan de betrokkene mededeling is gedaan en naar het oordeel van Onze Minister voor de bepaling van de in dat lid bedoelde hoeveelheid nadere gegevens nodig zijn.

7. Door Onze Minister worden nadere regelen gesteld omtrent:

a. de vorm en inhoud van de in het eerste en tweede lid bedoelde mestafzetovereenkomsten;

b. de in het eerste en tweede lid bedoelde gegevens;

c. de erkenning van de in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde handelaren en intermediairs, en de intrekking van zodanige erkenning, alsmede de overige vereisten voor de toepassing van dat onderdeel;

d. de wijze waarop en de termijn waarbinnen na het overleggen van de mestafzetovereenkomsten de daadwerkelijke afzet van de desbetreffende hoeveelheden aannemelijk dient te zijn gemaakt;

e. de wijze waarop en de voorwaarden waaronder de mestafzetovereenkomsten tussentijds kunnen of moeten worden gewijzigd of beëindigd en alsdan kunnen of moeten worden vervangen door andere

mestafzetovereenkomsten, dan wel door één of meer andere in het eerste lid bedoelde mestafzetmogelijkheden.

Artikel 11b

1. Indien naar het oordeel van Onze Minister het bepaalde in artikel 11a, eerste lid, in enig kalenderjaar niet of niet volledig is nageleefd, is het, onverminderd artikel 11a, derde lid, eveneens in het kalenderjaar volgend op de mededeling van de constatering daarvan verboden het desbetreffende, overeenkomstig het derde en vierde lid te bepalen en mede te delen, niet-gebonden produktierecht te benutten.

2. Indien naar het oordeel van Onze Minister wordt geconstateerd dat de in artikel 11a, eerste en tweede lid, bedoelde mestafzetmogelijkheden door een of meer bij de overeenkomst betrokken partijen niet of niet volledig zijn nagekomen, is het, onverminderd het bepaalde in artikel 11a, derde lid, eveneens in het kalenderjaar volgend op de mededeling van de constatering daarvan verboden het desbetreffende, overeenkomstig het derde en vierde lid te bepalen en mede te delen, niet-gebonden mestproduktierecht te benutten.

3. Het in het eerste en tweede lid bedoelde niet-gebonden mestproduktierecht dat in het aldaar bedoelde kalenderjaar niet mag worden geproduceerd is gelijk aan dié hoeveelheid van het overeenkomstig artikel 10 of 11 geregistreerde niet-gebonden mestproduktierecht waarvan naar het oordeel van Onze Minister niet of onvoldoende aannemelijk is gemaakt dat deze op de in artikel 11a, eerste en tweede lid, aangegeven wijze is afgezet. Bij het in dit lid bedoelde aannemelijk maken worden de gegevens, bedoeld in de bij of krachtens het Besluit mestbank en mestboekhouding (Stb. 1987, 170) gestelde regelen niet in aanmerking genomen indien deze regelen naar het oordeel van Onze Minister niet of niet volledig door de betrokkenen zijn nageleefd.

4. Van de in het eerste en tweede lid bedoelde constatering, alsmede van de in het derde lid bedoelde hoeveelheid wordt door Onze Minister aan de betrokkene schriftelijk mededeling gedaan.

5. Het bepaalde in het derde en vierde lid kan steeds weer toepassing vinden al naar gelang naar het oordeel van Onze Minister ook het bepaalde in het eerste en tweede lid niet of niet volledig is nageleefd.

Artikel 11c

1. Met betrekking tot de toepassing van de bepalingen van deze wet dienen gegevens te worden bijgehouden overeenkomstig de door Onze Minister gestelde regelen.

2. Bij de in het eerste lid bedoelde regelen kan tevens worden bepaald dat de gegevens dienen te worden verstrekt op de daarbij aangegeven wijze aan daartoe aan te wijzen organen.

Artikel 11d

Het is verboden onjuiste gegevens als bedoeld in artikel 11a, eerste en tweede lid, en artikel 11c, op te maken, over te leggen en af te dragen.

K

De tekst van artikel 12 wordt vervangen door: Onze Minister doet over de werking van de eerste twee jaren van deze wet aan de beide kamers der Staten-Generaal een verslag toekomen.

L

In artikel 13, eerste lid, komt de zinsnede «die een besluit genomen ter uitvoering van artikel 10 of 11 betreft,» te vervallen.

M

Artikel 16 wordt vervangen door:

Artikel 16

1. Aan het slot van artikel 1, onder 4^o, van de Wet op de economische delicten (Stb. 1958, K 258) wordt toegevoegd: de Wet verplaatsing mestproductie, de artikelen 10, tweede lid, 11, 11a, zevende lid, 11c, 11d, 14 en 15.

2. Aan het slot van artikel 1, onder 3^o, van de Wet op de economische delicten wordt toegevoegd: de Wet verplaatsing mestproductie, de artikelen 2, 3, 3a, 4, 11a, eerste en derde lid, 11b, eerste, tweede en vijfde lid.

3. Handelen in strijd met het bepaalde in de artikelen 2, 3, 3a, 4, 11a, eerste en derde lid en 11b, eerste, tweede en vijfde lid, is een misdrijf.

N

Onder aanduiding van de bestaande bijlage als «bijlage 2» wordt aan de wet de bijgaande bijlage 1 toegevoegd.



Gebied I omvat het grondgebied van de navolgende gemeenten:

Aalten	Doorn	Holten	Rijssen
Almelo	Driebergen/ Rijsenburg	Hummelo en Keppel	Scherpenzeel
Ambt-Delden	Duiven	Leersum	Soest
Amerongen	Ede	Leusden	Stad-Delden
Amersfoort	Eemnes	Lichtenvoorde	Steenderen
Angerlo	Eibergen	Lochem	Tubbergen
Apeldoorn	Elburg	Losser	Ubbergen
Baarn	Enschede	Maarn	Veenendaal
Barneveld	Epe	Markelo	Voorst
Bathmen	Ermelo	Millingen a/d Rijn	Vorden
Bergh	Gendringen	Neede	Vriezenveen
De Bilt	Goor	Nunspeet	Warnsveld
Borculo	Gorssel	Nijkerk	Weerselo
Borne	Groenlo	Oldenbroek	Wehl
Brummen	Haaksbergen	Oldenzaal	Westervoort
Bunschoten	Den Ham	Olst	Wierden
Denekamp	Harderwijk	Ommen	Winterswijk
Deventer	Hatterij	Ootmarsum	Wisch
Didam	Heerde	Putten	Woudenberg
Diepenheim	Heino	Raalte	Wijhe
Diepenveen	Hellendoorn	Renswoude	Zeist
Dinxperlo	Hengelo Gld.	Rhenen	Zelhem
Doesburg	Hengelo Ov.	Ruurlo	Zevenaar
Doetinchem	Hoevelaken	Rijnwaarden	Zutphen

Gebied II omvat het grondgebied van de navolgende gemeenten:

Aarle-Rixtel	Esch	Luykgestel	Rijsbergen
Alphen en Riel	Geffen	Maarheeze	Schajk
Arden en Velden	Geldrop	Maasbracht	Schijndel
Asten	Gemert	Maasbree	Sevenum
Baarle Nassau	Gennep	Meerlo-Wanssum	St. Michielsgestel
Bakel en Milheeze	Gilze en Rijen	Megen, Haren en Macharen	St. Oedenrode
Beek en Donk	Goirle	Melick en Herkenbosch	Someren
Beers	Grave	Meyel	Son en Breugel
Beesel	Grubbenvorst	Mierlo	Stramproy
Belfeld	Haaren	Mill en St. Hubert	Swalmen
Bergen (L)	Haelen	Moergestel	Tegelen
Bergeijk	Haps	Mook en Middelaar	Thorn
Bergthem	Heel en Panheel	Nederweert	Tilburg
Berkel-Enschot	Heesch	Nieuw Ginneken	Uden
Berlicum	Heeswijk-Dinther	Nistelrode	Udenhout
Bestic	Heeze	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	Valkenswaard
Bladel en Netersel	Helden	Nuland	Veghel
Boekel	Helmond	Oeffelt	Veldhoven
Boxmeer	Helvoirt	Oirschot	Venlo
Boxtel	's-Hertogenbosch	Oisterwijk	Vierlingsbeek
Breda	Heythuysen	O, W-, en Middelbeers	Vught
Broekhuizen	Hilvarenbeek	Oploo, St. Anthonis en Ledeaacker	Waalre
Budel	Hooge- en Lage Mierde	Oss	Wanroij
Chaam	Hoogeloon,	Posterholt	Weert
Cuyk en St. Agatha	Haperen en Casteren	Ravenstein	Westerhoven
Deurne	Horst	Reusel	Zeeland
Diessen	Hunsel	Riethoven	Zundert
Dongen	Kessel	Roermond	
Drunen	Leende	Roggel	
Den Dungen	Liempde	Rosmalen	
Echt	Lieshout	Rucphen	
Eersel	Lith		
Eindhoven	Loon op Zand		
Erp			

De bijlagen 1 en 2 behoren bij de Wet verplaatsing mestproduktie (Stb.).

De minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman

In bijlage 2 wordt in de rechterkolom «300» vervangen door: 400.

TOELICHTING

1. Algemeen

De onderhavige aanpassingen van het wetsvoorstel vloeien grotendeels voort uit de voornemens zoals die zijn verwoord in de Notitie mestbeleid tweede fase (Kamerstukken II 1989/1990, 21 502, nr. 3) en het daarover met de Tweede Kamer gevoerde overleg van 10 september 1990 (Handelingen UCV 1989/1990, nr. 47).

Daarnaast zijn enkele andere nieuwe bepalingen opgenomen en is tevens van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele technische verbeteringen aan te brengen.

De aanpassingen van het wetsvoorstel die uit de Notitie mestbeleid tweede fase volgen zijn de volgende: aanwijzing van bepaalde mestconcentratiegebieden waarheen niet mag worden verplaatst (onderdeel C); de verhoging van het produktieplafond van 175 Intensieve Veehouderij Eenheden (IVE) naar 225 IVE (onderdeel D); registratie en benutting van het overgedragen niet-gebonden mestproduktierecht wordt gekoppeld aan de voorwaarde dat men jaarlijks voldoende mestafzetovereenkomsten e.d. overlegt waarmee wordt aangetoond dat de mest verantwoord van het bedrijf kan worden afgezet (onderdeel J).

Bij de totstandkoming van de Notitie mestbeleid tweede fase zijn de volgende instanties gehoord: het Landbouwschap, de Stichting Natuur en Milieu, en de Produktschappen voor Zuivel, Vee en Vlees, Pluimvee en Eieren en Veevoeder. Op de uitgebrachte adviezen en commentaren is op de hoofdpunten, in de Notitie reeds ingegaan.

Een belangrijke wijziging is voorts vastgelegd in onderdeel E. Daarin is vastgelegd dat een producent een bepaald gedeelte van zijn niet-gebonden mestproduktierechten in het kader van deze wet niet mag overdragen. Dit geblokkeerde gedeelte is in beginsel gelijk aan het verschil tussen de per 1986 geregistreerde mestproduktie (aanvang mestwetgeving; eventueel daarna gemuteerd als gevolg van grondtransacties e.d.) en de feitelijk in een van jaren 1988, 1989 of 1990 gerealiseerde mestproduktie. Dit geblokkeerde gedeelte komt dus feitelijk overeen met de zogenoemde latente mestproduktieruimte waarop ook reeds in de Notitie mestbeleid tweede fase is ingegaan. Daartegenover staat dat het eerder voorgestelde kortingspercentage bij overdracht van mestproduktierechten, is komen te vervallen. Directe aanleiding van deze nieuwe bepaling die overdracht van de zogenoemde latente produktieruimte onmogelijk moet maken is de volgende. Overwogen is dat een verslechtering van de huidige mestoverschottensituatie met alle mogelijke middelen moet worden voorkomen. Een integrale beoordeling van de huidige mestregelgeving heeft in dat verband geleid tot een aantal specifieke kabinetsvoornemens welke zijn vastgelegd in de Begroting van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) voor het jaar 1991/1992 (Kamerstukken II 1991/1992, 22 300, Hfd. XIV, nrs. 1-3). Een van de maatregelen die daarin is vastgelegd is dat door middel van een wijziging van de Meststoffenwet (Stb. 1986, 598) een bepaald gedeelte van het mestproduktierecht wordt geschorst. Dit gedeelte is in beginsel het verschil tussen de per 1986 geregistreerde mestproduktie en de feitelijk gerealiseerde mestproduktie in een van de jaren 1988, 1989 of 1990, dat wil zeggen de zogenoemde latente

mestproduktieruimte. Hierbij is tevens acht geslagen op de te verwachten situatie dat bij inwerkingtreding van de onderhavige Verplaatsingswet met name de grotere bedrijven (met een in absolute zin grote latente produktieruimte) de kleinere bedrijven (met een in absolute zin kleine latente produktieruimte) zullen opkopen. De eerder voorgestelde korting van 30% kan dan echter slechts van toepassing zijn op de kleine aangekochte hoeveelheid. Daarmee kan dus niet worden voorkomen dat de grote latente produktieruimte van het verwervende bedrijf wordt geoperationaliseerd. De eerder voorgestelde korting lijkt derhalve onvoldoende zeker te stellen dat produktieuitbreiding wordt voorkomen. In plaats daarvan is thans derhalve gekozen voor een individuele benadering voor het beheersen van de latente mestproduktieruimte. Het desbetreffende wetsontwerp tot wijziging van de Meststoffenwet wordt thans reeds voorbereid en zal naar verwachting nog in 1991 dan wel begin 1992 voor advies worden verzonden aan de diverse belanghebbende organisaties.

Om de nieuwe maatregel op een goede manier te kunnen invoeren is het noodzakelijk dat daarop in de nieuwe Verplaatsingswet reeds wordt geanticipeerd. Tegen die achtergrond is in onderdeel E vastgelegd dat een hoeveelheid niet-gebonden mestproduktierechten ter grootte van het gedeelte dat in de toekomst zal worden geschorst niet mag worden overgedragen. Daarmee wordt voorzien in een noodzakelijke en eenduidige afstemming tussen de nieuwe Verplaatsingswet en de toekomstige wijziging van de Meststoffenwet.

Zoals aangegeven is er door de bovenbedoelde afstemming in samenhang gezien met het kabinetsvoornemen om de bovenbedoelde latente mestproduktieruimte te schorsen, geen aanleiding meer om in de wet het eerdere kortingspercentage bij overdracht van mestproduktierechten (30%), te handhaven. Hoezeer het bovenstaande echter ook een adequaat instrumentarium oplevert, bepaalde thans niet in te schatten en onwenselijke ontwikkelingen in de richting van een stijging van de mestproduktie kunnen nooit geheel worden uitgesloten. Een adequaat instrumentarium veronderstelt dat ook op die ontwikkelingen in het kader van deze wet moet kunnen worden ingespeeld. Deze gedachte sluit ook aan bij de genoemde randvoorwaarde dat een nieuwe verplaatsingsregeling niet mag leiden tot een verslechtering van de mestoverschottensituatie. Deze overwegingen hebben geleid tot het tevens in deze wet opnemen van een expliciete delegatiebepaling die het mogelijk maakt om, al naar gelang de omstandigheden, bij overdracht van mestproduktierechten alsnog een korting op te leggen. Gewezen zij hier op de algemene maatregel van bestuur van artikel 6, tweede lid. Uit oogpunt van rechtszekerheid is het kortingspercentage dat ingevolge deze algemene maatregel van bestuur kan worden ingesteld gekoppeld aan het maximum van 25%. Gedurende de werking van de onderhavige wet zal bij voortdurend worden nagegaan of het alsnog instellen van een korting bij overdracht van mestproduktierechten, noodzakelijk is. In dat verband wordt toegezegd dat door ondergetekende aan de Tweede Kamer daaromtrent periodiek – in beginsel na elk half jaar – wordt gerapporteerd. Deze rapportages zullen worden opgesteld aan de hand van de beschikbare gegevens zoals de aantallen en aard van de mestproduktierechtentransacties.

De belangrijkste andere bepalingen die niet eerder zijn aangekondigd zijn de volgende: een voorziening die het mogelijk maakt om evidente onduikingsconstructies terzijde te stellen (onderdeel A, punt 7) en een voorziening om overdrachten van inactieve (slapende) niet-gebonden mestproduktierechten tegen te gaan (onderdeel H). Deze laatste voorziening betekent concreet dat van een bedrijf geen niet-gebonden

mestproductierechten meer kunnen worden overgedragen als op dit bedrijf noch in het eerste jaar, noch in het tweede jaar na de inwerking-treding van deze wet enige productie van dierlijke meststoffen heeft plaatsgevonden.

2. Per onderdeel

A

1. Door deze aanpassing en de aanpassing van punt 5, wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de begrippen van de Meststoffenwet. Daardoor wordt ook de samenhang met de Meststoffenwet duidelijker.

2. Zoals in de Notitie mestbeleid tweede fase verwoord zullen op korte termijn ook de eenden, pelsdieren en konijnen onder de mestwetgeving worden gebracht. Ook de schapen en geiten zullen onder de mestwetgeving worden gebracht.

Via een wijziging van het Registratiebesluit dierlijke meststoffen (Stb. 1986, 625) en van de Regeling aanwijzing diersoorten en hun mestproductie (Stcrt. 1986, 246) zullen dan ook voor deze dieren mestproductierechten worden geregistreerd. De aanpassing in dit onderdeel strekt er toe dat ook dergelijke mestproductierechten onder de werking van het onderhavige wetsvoorstel komen te vallen. Aldus ligt het thans in de bedoeling dat de volgende vier clusters van overdraagbare mestproductierechten ontstaan: het huidige mestproductierecht varkens- en kippenmest; het huidige mestproductierecht rundvee en kalkoenenmest; het nieuwe integrale mestproductierecht geiten-, pelsdieren-, eenden-, en konijnenmest (intensieve veehouderij-takken); het nieuwe mestproductierecht schapenmest. Voor wat betreft deze vier clusters zal dan ook acht moeten worden geslagen op de omwisselingsregels van artikel 14, zesde en zevende lid, van de Meststoffenwet.

3. Deze wijziging volgt uit de wijziging van punt 5.

4. In de oorspronkelijke definitie van verplaatsing was verplaatsing slechts gekoppeld aan het «benutten van een niet-gebonden mestproductierecht».

Duidelijk dient echter te zijn dat een verwerper een overgedragen niet-gebonden mestproductierecht alleen maar kan benutten als dit eerder op grond van *dit* wetsvoorstel is geregistreerd door het Bureau Heffingen. Dit wordt thans reeds in de definitie van verplaatsing zeker gesteld door de zinsnede «het met benutting van een overeenkomstig deze wet geregistreerd niet-gebonden mestproductierecht».

Verplaatsing van mestproductie naar een bestaand bedrijf zal voorts in het algemeen leiden tot een grotere mestproductie op dat bedrijf dan volgt uit de maximaal toegestane mestproductie als bedoeld in artikel 14, eerste, tweede en vijfde lid van de Meststoffenwet. Dit dient uiteraard mogelijk te zijn, hetgeen thans in de definitie buiten twijfel wordt gesteld door de toevoeging «en in afwijking in zoverre van artikel 14, eerste, tweede en vijfde lid, van de Meststoffenwet».

5. De thans ingevoerde definitie van «mestverwerking» en van «verwerken» houdt direct verband met het nieuwe artikel 11a; de andere definities zijn uit oogpunt van overzichtelijkheid ingevoerd.

6. In het oorspronkelijke artikel 1, tweede lid, wordt de indruk gewekt dat de uitvoeringsregels van artikel 15 van de Meststoffenwet (Verplaatsingsbesluit Meststoffenwet) alleen tot splitsingen van bedrijven hebben geleid. Toepassing van het Verplaatsingsbesluit kan in de aldaar genoemde uitzonderingssituaties echter ook tot samenvoegingen van bedrijven hebben geleid. Dit wordt in het gewijzigde artikel 1, tweede lid, thans tot uitdrukking gebracht.

7. Het onderhavige wetsvoorstel heeft in hoofdzaak betrekking op de overdraagbaarheid van niet-gebonden mestproductierechten. Alvorens

deze regels toepassing kunnen vinden zal duidelijk moeten zijn wat de hoogte (omvang) is van het desbetreffende niet-gebonden mestproductierecht. Met de hoofdregel dat een niet-gebonden mestproductierecht het deel is dat de 125 kg fosfaat per hectare tot een bedrijf behorende landbouwgrond te boven gaat (zie definitie) kan niet in alle gevallen worden volstaan.

Zo is zonder nadere formalisering niet duidelijk wat de aard en hoogte van het desbetreffende niet-gebonden mestproductierecht is als op een bedrijf met grond bijvoorbeeld zowel een mestproductierecht varkens- en kippenmest als een mestproductierecht runderen en kalkoenenmest is geregistreerd.

Aan welk mestproductierecht moet immers de grond worden toegerekend?

In de huidige uitvoeringspraktijk van de Meststoffenwet en het Verplaatsingsbesluit Meststoffenwet, wordt de grond steeds toegerekend aan het mestproductierecht rundvee- en kalkoenenmest, dit vanwege het systeem van artikel 14, zesde lid, van de Meststoffenwet (omwisselingsverbod). Er is thans geen aanleiding om daarin verandering te brengen, zij het dat door de werking van de nieuwe wet het wel noodzakelijk is om dit thans eenduidig vast te leggen. Daartoe strekt het nieuwe artikel 1, derde lid.

Een dergelijke keuze (toedeling van de grond aan een bepaald mestproductierecht) is te meer noodzakelijk als in de toekomst ook de geiten, schapen, eenden, konijnen en pelsdieren onder de mestwetgeving worden gebracht: als op een bedrijf dan bijvoorbeeld zowel een mestproductierecht konijnenmest e.d. als een ander mestproductierecht is geregistreerd zal ook dan duidelijk moeten zijn waaraan de bij het bedrijf behorende grond moet worden toegerekend.

Het onderhavige derde lid biedt thans de basis om dit vast te leggen.

Mede gelet op de ervaring die is opgedaan met het Verplaatsingsbesluit Meststoffenwet kan niet worden uitgesloten dat door het manipuleren met het begrip bedrijf in bepaalde gevallen de werking van de wet wordt ontdoken. Gewezen zij hier bijvoorbeeld op het in artikel 4 genoemde maximum van 225 IVE. Om deze reden is het wenselijk dat wordt voorzien in de mogelijkheid om bij evidente schijnconstructies op te treden. Het aldus ingevoegde vierde lid is overigens geheel gelijk aan artikel 1, tweede lid, van het Verplaatsingsbesluit.

B

Ongeacht of eerder wel of niet is verplaatst staat artikel 14 van de Meststoffenwet toe dat de productie, door grondverwerving kan worden uitgebreid zolang het mestproductierecht op een bedrijf maar niet boven de norm van 125 kg fosfaat per hectare uitkomt. De aanpassing van dit onderdeel verduidelijkt die situatie.

C

Door de invoering van het nieuwe artikel 3a zal het verboden zijn om te verplaatsen naar de in de bijlage 1 gearceerd aangegeven gebieden. Deze gearceerde gebieden zijn gebaseerd op de (ook) op de kaart aangegeven algemene gebiedsindeling van Nederland. Bij deze algemene gebiedsindeling is op basis van de richtsnoeren van het Landbouw Economisch Instituut (LEI) rekening gehouden met de volgende aspecten: homogeniteit van de gebieden waar het voorkomen van mestoverschotten en – tekorten betreft; homogeniteit voor wat betreft de agrarische structuur binnen een gebied; aaneensluiting van de gebieden, rekening houdend met de provincie dan wel gemeentegrenzen. Bij de gearceerde gebieden gaat het dan om de gebieden waar volgens de

richtsnoeren van het LEI sprake is van een mestoverschotsituatie, dat wil zeggen gebieden waar de mestproductie in hoofdzaak groter is dan 125 kg fosfaat per hectare per jaar.

De aldus aangewezen gebieden komen grotendeels overeen met de destijds onder de Interimwet beperking varkens en pluimveehouderijen (Stb. 1985, 1) aangewezen mestconcentratiegebieden, met dien verstande dat een gedeelte van de Betuwe thans niet onder het gebied valt, maar een gedeelte van Oost-Utrecht thans wel.

Binnen elk aangewezen gebied is verplaatsing wel toegestaan, hetgeen ook geldt voor verplaatsing vanuit deze gebieden. Tussen de aangewezen gebieden onderling, mag echter niet worden verplaatst.

D

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was een plafond van 175 IVE opgenomen waarboven een bedrijf geen mestproductie mocht verwerven. Daarmtrent kan worden geconstateerd, dat dit plafond in relatie met de eerste fase van de mestwetgeving alleszins passend was.

Thans echter, in de tweede fase van de mestwetgeving, wordt steeds duidelijker dat de kosten en investeringen die gemaakt moeten worden om de verschillende mestmaatregelen mogelijk te maken, een aanzienlijke last op de veehouderijbedrijven zullen leggen.

Niet alleen zullen de lasten stijgen door de ontwikkelingen op het terrein van onder meer opslag en verwerking van de mestoverschotten, maar ook door de noodzaak van investeringen om de emissie van ammoniak tegen te gaan. Een toenemend aantal bedrijven zal zich structureel willen versterken om de stijgende lasten ook in de toekomst te kunnen dragen. Een plafond van 175 IVE zal de ontwikkelingsmogelijkheden van bepaalde categorieën gezinsbedrijven belemmeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan bedrijven met zeugen, die zich uit het oogpunt van dierziektepreventie willen ontwikkelen in de richting van een gesloten bedrijf. Voor dergelijke bedrijven is een hoger plafond nodig.

Tegen deze achtergrond is de hoogte van het plafond heroverwogen en is deze vastgesteld op 225 IVE.

Voor de goede orde wordt op deze plaats nog opgemerkt dat, met inachtneming van alle voorwaarden van deze Verplaatsingswet (inclusief het nieuwe regime van de artikelen 10, vierde lid, 11a en 11b) splitsingen van bedrijven zijn toegestaan. De aldus ontstane nieuwe bedrijven kunnen dan via verplaatsing van mestproductie uitgroeien tot een maximale omvang van 225 IVE, mits uiteraard ook hier weer alle voorwaarden van de Verplaatsingswet in acht worden genomen. Wat dit laatste betreft moet in het bij zonder acht worden geslagen op de fraus legis – bepaling van artikel 1, vierde lid, van deze wet.

E en F

In het algemeen deel van deze toelichting is reeds uitvoerig ingegaan op de achtergrond van het nieuwe artikel 5. Dit artikel bepaalt dat – in plaats van het vroegere kortingspercentage bij overdracht – een bepaald gedeelte van het niet-gebonden mestproductierecht in het kader van deze wet in het geheel niet mag worden overgedragen. Dit wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe artikel 5. Zo volgt uit het tweede lid van dit artikel dat voor de bepaling van de beschikbare hoeveelheid niet-gebonden mestproductierechten die in het kader van deze wet mogen worden overgedragen *niet* meer de per 1986 geregistreerde mestproductie uitgangspunt is, maar de feitelijk gerealiseerde mestproductie in een van de jaren 1988, 1989 of 1990. Deze hoeveelheid wordt afgeleid van de krachtens de artikelen 8 en 13 van de Meststoffenwet

opgegeven gegevens of toegepaste correcties inzake de aangiften voor de overschotheffing (derde lid).

Voorts geldt dat de betrokkene uit de drie jaren het jaar mag kiezen dat voor hem of haar het gunstigst is, dat wil zeggen waarin de mestproduktie het grootst is (vierde lid). Voor deze ruime keuzemogelijkheid is gekozen om gedifferentieerde uitzonderingssituaties te vermijden. Deze zouden het systeem zeer complex maken. Uiteraard wordt de mestproduktie in een van deze keuzejaren niet in aanmerking genomen als deze hoger is dan de in artikel 14, eerste, vijfde en zesde lid, van de Meststoffenwet vastgelegde maximaal toegestane mestproduktie (vijfde lid).

Niet-gebonden mestproduktierechten die dan overeenkomstig deze wet worden overgedragen, worden vanzelfsprekend niet bestreken door het maximum van artikel 5, tweede lid. Dit is buiten twijfel gesteld in het zesde lid van artikel 5.

Mede in het belang van een goede uitvoering van het bovenstaande systeem, kan op grond van het nieuwe artikel 6, eerste lid, worden voorzien in noodzakelijke uitwerkingsregels. Artikel 6, tweede lid, strekt ertoe een basis te verschaffen om, bij gebleken noodzaak, bij overdracht van niet-gebonden mestproduktierechten een nader vast te stellen kortingspercentage vast te stellen. Zoals uit de tekst blijkt kan dit percentage niet hoger zijn dan 25%. De terminologie «en de gevallen waarin» strekt ertoe om rekening te kunnen houden met uitzonderingssituaties zoals eerder aangegeven in het op het eerdere kortingspercentage van 15% betrekking hebbende (en thans gewijzigde) artikel 6 van het oorspronkelijke wetsvoorstel (algemeen belang-situaties e.d.). In het algemeen deel van deze toelichting is reeds uitvoerig ingegaan op de achtergronden van deze nieuwe delegatie-bepaling.

G

Ingevolge het bestaande systeem van artikel 14, eerste lid, van de Meststoffenwet leidt grondverwerving niet tot een groter mestproduktierecht zolang het gemiddelde mestproduktierecht van het bedrijf boven de norm van 125 kg fosfaat per hectare per jaar ligt.

Het moge duidelijk zijn dat dit systeem ook onder de werking van het huidige wetsvoorstel onverkort van toepassing moet blijven. Teneinde dit in de tekst van het wetsvoorstel zeker te stellen is het nieuwe artikel 8, eerste lid, toegevoegd.

De andere aanpassingen van dit onderdeel zijn slechts technisch van aard.

H

1. Deze wijziging volgt uit de in artikel 1 ingevoegde definitie van «Bureau Heffingen» (zie bovenaangegeven onderdeel A, punt 6) en is louter technisch.

2. Artikel 10 van het wetsvoorstel regelt de procedure en de verdere voorwaarden waaraan de partijen moeten voldoen alvorens het bureau Heffingen tot registratie van het niet-gebonden mestproduktierecht kan overgaan.

Het nieuwe artikel 10, vierde lid, bepaalt dat het Bureau Heffingen in de aldaar omschreven situaties de registratie dient te weigeren. De eerste vier weigeringsgronden van het vierde lid zijn thans nieuw voorgesteld en worden in het onderstaande nader toegelicht.

De situatie van het vierde lid, eerste streepje

Deze weigeringsgrond volgt rechtstreeks uit de artikelen 5 en 6 waarin is vastgelegd wat de maximale hoeveelheid niet-gebonden mestproductierechten is die in het kader van deze wet mag worden overgedragen en geregistreerd. Zoals aangegeven is deze hoeveelheid gebaseerd op de feitelijk gerealiseerde mestproductie in een van de keuzejaren 1988, 1989 of 1990. Met deze maatregel wordt voorkomen dat door overdracht van de zogenoemde latente mestproduktieruimte een uitbreiding van de mestproductie plaatsvindt. Voor de verdere achtergronden zij verwezen naar het algemeen deel van deze toelichting.

De situatie van het vierde lid, tweede streepje

Ook de in dit onderdeel beschreven situatie ligt in het verlengde van het algemene streven om de mestproductie te beheersen. Gewezen zij ook op hetgeen hierover in paragraaf 4.3. van de Notitie mestbeleid tweede fase is opgemerkt.

Uit dit onderdeel volgt dat de nieuwe verwerfer van het niet-gebonden mestproductierecht vooraf moet aantonen dat er voor het resterende gedeelte van het kalenderjaar alsmede voor het daarop volgende kalenderjaar voldoende mestafzetmogelijkheden zijn. Blijkens de verwijzing naar artikel 11a betekent dit dat de verwerfer door middel van vooraf bij het Bureau Heffingen over te leggen mestafzetovereenkomsten en andere gegevens dient aan te tonen dat er daadwerkelijke mestafzetmogelijkheden zijn voor de hoeveelheid dierlijke meststoffen gelijk aan het na de in artikel 10 bedoelde registratie ontstane, totale mestproductierecht. Terzijde zij opgemerkt dat deze mestafzetovereenkomsten en deze gegevens moeten voldoen aan de uitwerkingsregels van artikel 11a, zevende lid, onderdelen a en b.

Er moeten dus afzetmogelijkheden worden overgelegd voor zowel het (voor de registratie) aanwezige basismestproductierecht, plus het nieuw verworven niet-gebonden mestproductierecht.

Deze mestafzetmogelijkheden alsmede de manier van aantonen daarvan, zijn geconcretiseerd in artikel 11a van het wetsvoorstel.

Als dus bij de registratie-procedure van artikel 10 onvoldoende mestafzetmogelijkheden worden overgelegd weigert het Bureau Heffingen de registratie en kunnen geen rechtsgeldige aanspraken ontstaan. De partijen dienen hier steeds rekening mee te houden en de hoeveelheid over te dragen niet-gebonden mestproductierechten af te stemmen op de bedoelde mestafzetmogelijkheden.

De aldus over te leggen mestafzetovereenkomsten zullen vervolgens (na de registratie) uiteraard ook steeds goed nageleefd moeten worden op straffe van schorsing van mestproductierechten in een of meer van de volgende jaren. Dit systeem is vastgelegd in de artikelen 11a en 11b. Verwezen zij voorts naar de onderstaande toelichting op deze nieuwe artikelen (onderdeel J).

De situatie van het vierde lid, derde streepje

De situatie kan zich voordoen dat achteraf wordt geconstateerd dat een verwerfer van niet-gebonden mestproductierechten te veel mest heeft geproduceerd. Dit is het geval als later toch meer mest wordt geproduceerd dan er eerder aan mestafzetmogelijkheden werden ingediend of als nadien wordt geconstateerd dat de eerder ingediende mestafzetovereenkomsten e.d. niet zijn nagekomen door de betrokken partijen. Teneinde hier ook een milieuhygiënisch neutrale situatie te bewerkstelligen is in artikel 11b vastgelegd dat het eerder overgedragen niet-gebonden mestproductierecht gelijk aan de «overproductie», in het

kalenderjaar volgend op de constatering van de overproductie niet mag worden benut (zie voorts artikel 11b en de toelichting daarop; onderdeel J).

Teneinde de beoogde milieuhygiënische neutrale situatie te bereiken mag dit mestproduktierecht uiteraard ook niet door derden worden benut. Registratie op naam van derden dient dan ook voorkomen te worden. Dit is vastgelegd in artikel 10, vierde lid, derde streepje.

De situatie van het vierde lid, vierde streepje

Hier wordt bepaald dat het Bureau Heffingen niet tot registratie overgaat als noch in het eerste jaar, noch in het tweede jaar volgend op de inwerkingtreding van deze wet een productie van dierlijke meststoffen heeft plaatsgevonden op het bedrijf waarvan het niet-gebonden mestproduktierecht afkomstig is. Dit wordt door het Bureau Heffingen op objectieve wijze bepaald aan de hand van de mestboekhouding zoals bedoeld in het Besluit mestbank en mestboekhouding. (Stb. 1987, 170).

Niet-gebonden mestproduktierechten gerelateerd aan bedrijven waar in de eerste twee werkingsjaren van de wet geen mestproductie meer plaatsvindt, kunnen dus in het kader van deze wet niet meer worden overgedragen.

Deze bepaling draagt eveneens bij aan de randvoorwaarde van de nieuwe verplaatsingsregeling inhoudende dat de nieuwe verplaatsingsregeling niet mag leiden tot een stijging van de mestproductie; deze inactieve mestproduktierechten kunnen na de bedoelde twee jaar-termijn niet meer bijdragen aan uitbreiding van de mestproductie.

Hierbij moet direct worden opgemerkt dat door deze bepaling de inactieve mestproduktierechten in dit kader nog niet worden ingetrokken; slechts de overdraagbaarheid wordt na de bedoelde twee jaar-termijn geblokkeerd.

In de bijlage bij deze toelichting is een globaal schema opgenomen waarin de verschillende fasen die bij een verplaatsing in acht moeten worden genomen, zijn aangegeven.

I

Het gaat hier om een technische aanpassing in verband met de toevoeging van de definitie van «Bureau Heffingen» aan artikel 1 (zie onderdeel A, punt 5).

J

Zoals thans in artikel 10, vierde lid, tweede streepje is vastgelegd moet een verwerver van mestproduktierechten reeds bij gelegenheid van de registratie voldoende mestafzetmogelijkheden aantonen en wel voor zowel het nog resterende kalenderjaar waarin het verworven mestproduktierecht kan worden benut als voor het daarop volgende kalenderjaar (zie ook toelichting bij onderdeel H). Slaagt de betrokkene daarin dan zal het Bureau Heffingen, uiteraard met inachtneming van de overige voorwaarden van de wet, tot registratie overgaan.

Artikel 11a, eerste lid, bepaalt echter dat ook steeds na afloop van de bovengenoemde eerste periode (resterende kalenderjaar plus daaropvolgende kalenderjaar) de mestafzetmogelijkheden moeten worden aangetoond. Dit zal steeds vóór 1 oktober moeten worden aangetoond. Gebeurt dat niet dan mag het gedeelte van het (eerder geregistreerde) niet-gebonden mestproduktierecht waartegenover geen mestafzetmogelijkheden staan voor het eerstvolgende kalenderjaar niet worden benut.

Met andere woorden: dat gedeelte wordt dan in het desbetreffende kalenderjaar geschorst. Deze consequentie is vastgelegd in artikel 11a, vierde lid. Gelet op reikwijdte van het wetsvoorstel heeft de schorsing betrekking op ten hoogste de eerder overgedragen en geregistreerde hoeveelheid. Dit neemt echter niet weg dat men steeds voor het gehele mestproductierecht (basismestproductierecht plus overgedragen mestproductierecht) voldoende mestafzetmogelijkheden zal moeten overleggen.

Dit systeem keert jaarlijks terug; elk jaar zullen vóór 1 oktober dus voldoende mestafzetovereenkomsten e.d. moeten worden overgelegd op straffe van schorsing van mestproductierechten in het daaropvolgende kalenderjaar.

In de praktijk zal men zich niet elk jaar bij het Bureau Heffingen hoeven te melden als men eerder meerjarige contracten bij het Bureau Heffingen heeft overgelegd. Deze mogelijkheid zal worden vastgelegd in de uitvoeringsregels van artikel 11a, zesde lid, onderdeel a (mogelijkheid van standaardcontracten met een meerjarige duur).

Zijn door de betrokkene inderdaad voldoende en erkende mestafzetcontracten overgelegd en is door het Bureau Heffingen tot registratie overgegaan, dan zullen de partijen deze contracten ook goed moeten naleven. Als op enig moment om wat voor reden dan ook – bijvoorbeeld door wanprestatie of overmacht van de zijde van de afnemende partij – de mest niet meer wordt afgenomen dan mag voor het (resterende) deel door de betrokken verplaatser/mestproducent geen mest meer worden geproduceerd. Doet de betrokkene dat wel en worden niet overeenkomstig artikelen 11a, zevende lid, onderdeel e, vervangende mestcontracten gesloten dan is sprake van de overtreding van de verbodsbepaling van artikel 11a, derde lid. Daarnaast kan in het jaar volgend op de constatering van de overtreding schorsing van mestproductierechten plaatsvinden. Dit laatste administratiefrechtelijke handavingsinstrument is uitgewerkt in het hieronder te bespreken artikel 11b. Volledigheids halve zij opgemerkt dat de onderhavige wet zich hoofdzakelijk richt op de overdracht van niet-gebonden mestproductierechten; ook de beschreven strafrechtelijke en administratiefrechtelijke correctiemogelijkheden richten zich in beginsel alleen op deze overgedragen mestproductierechten.

Artikel 11b, eerste en derde lid, voorziet in de situatie dat een producent ondanks de schorsing (van artikel 11a, vierde lid) toch het niet-gebonden mestproductierecht heeft benut. Hier is in de eerste plaats sprake van een strafbaar feit.

Artikel 11b, derde lid, voorziet voorts in een ander rechtsgevolg: het «te veel geproduceerde» mestproductierecht mag (ook) niet in het volgende kalenderjaar worden benut.

Aldus wordt een milieuhygiënisch neutrale situatie bewerkstelligd: de overproductie in het ene jaar moet worden gecompenseerd in het andere jaar.

In artikel 11b, tweede lid, is voorzien in een zelfde rechtsgevolg, als achteraf wordt geconstateerd dat de (eerder correct ingediende) mestafzetovereenkomsten e.d. nadien door een of meer van de betrokken partijen niet zijn nageleefd. Ook voor die hoeveelheid vindt in het volgende kalenderjaar een schorsing plaats.

Zoals in onderdeel H reeds is aangegeven kan een dergelijk geschorst mestproductierecht ook niet aan derden worden overgedragen; ook derden kunnen dat mestproductierecht dan dus niet benutten (artikel 10, vierde lid, derde streepje).

De constatering van de in artikel 11b bedoelde «overproductie» zal moeten worden afgeleid uit de gegevens van de mestboekhouding en de afleveringsbewijzen (Besluit mestbank en mestboekhouding).

Wat de verhouding betreft tussen de ministeriële uitwerking van de mestafzetovereenkomsten zoals bedoeld in artikel 11a, zevende lid, onderdeel a, enerzijds en het reeds bestaande Besluit voorwaarden mestafzetovereenkomsten (Stb. 1987, 680) anderzijds, zij op het volgende gewezen.

Beide regelingen hebben betrekking op een nadere uitwerking van mestafzetovereenkomsten. Het Besluit voorwaarden mestafzetovereenkomsten strekt echter tot uitvoering van artikel 13 van de Meststoffenwet en is dan ook hoofdzakelijk bedoeld om bepaalde specifieke voorwaarden op te leggen voor het kunnen verkrijgen van een korting op de overschotheffing. Deze voorwaarden staan in beginsel geheel los van de in de uitvoeringsregeling op grond van artikel 11a, zevende lid, van dit wetsvoorstel, vast te leggen uitwerkingsregels. Deze laatste regels hebben hoofdzakelijk betrekking op de vorm en inhoud van mestafzetovereenkomsten welke noodzakelijk zijn voor de geldigheid in het kader van het wetsvoorstel. In de uitvoering zal bezien worden welke van de twee volgende opties in dit verband het meest praktisch is: ofwel het invoeren van afzonderlijke mestafzetovereenkomsten voor het Besluit voorwaarden mestafzetovereenkomsten respectievelijk het onderhavige wetsvoorstel, ofwel het invoeren van één soort mestafzetovereenkomsten waarmee zowel kan worden voldaan aan het onderhavige wetsvoorstel als korting kan worden geclaimd op de overschotheffing indien althans wordt voldaan aan de specifieke (extra) voorwaarden van het Besluit voorwaarden mestafzetovereenkomsten.

Het nieuwe artikel 11c strekt ertoe een adequate basis te bieden voor het ingevolge deze wet bijhouden en overleggen van de voor de uitvoering van dit wetsvoorstel noodzakelijke specifieke gegevens. Gewezen zij hier op het overeenkomstige artikel 6 van het Verplaatsingsbesluit Meststoffenwet.

Op deze plaats zij er voorts op gewezen dat, in het belang van een goede start van de onderhavige wet, elke betrokken mestproducent door het Bureau Heffingen op de hoogte zal worden gesteld welke, blijkens de gegevens van het Bureau Heffingen, de hoeveelheid en de aard van zijn niet-gebonden mestproductierecht is. Deze gegevens zijn voor de uitvoering van deze wet immers van essentieel belang.

K

Mede door het systeem van de nieuwe artikelen 11a en 11b kan een verantwoord oordeel over de feitelijke werking van deze wet niet binnen een jaar tot stand komen. Ook kan niet worden uitgesloten dat in het eerste toepassingsjaar bepaalde aanloopproblemen worden gesignaleerd die in een volgend jaar door de opgedane ervaringen niet meer aan de orde zijn.

Teneinde tot een betrouwbaar oordeel over de werking van de wet te kunnen komen is het dan ook wenselijk om het in artikel 12 bedoelde verslag betrekking te laten hebben op de eerste twee toepassingsjaren van de wet. Artikel 12 is in die zin aangepast.

Zoals eerder reeds in de memorie van toelichting op artikel 18 van het wetsvoorstel is vastgelegd, zal deze wet in beginsel slechts een beperkte werkingsduur hebben. Thans wordt opgemerkt dat deze beperkte werkingsduur mede in relatie gezien moet worden met het afgesproken

ijkmoment van 1992 ten aanzien van de beslissing omtrent het eventueel voeren van volumebeleid.

L

De op grond van de nieuwe artikelen 11a en 11b te geven mededelingen zijn in beginsel vatbaar voor beroep. Dit wordt in artikel 13 tot uitdrukking gebracht.

M

De nieuwe artikelen 3a, 11a en 11b geven een aantal nieuwe strafbaarstellingen. Dit dient door te werken in artikel 16 waar wordt verwezen naar de Wet op de economische delicten. Tevens zijn in artikel 16, derde lid, enkele strafbepalingen als misdrijf gekwalificeerd. Achtergrond daarvan is dat deze bepalingen van eenzelfde aard en belang zijn als het uitbreidingsverbod van artikel 14 van de Meststoffenwet. Laatstbedoelde strafbaarstelling is blijkens artikel 35, derde lid, van de Meststoffenwet eveneens een misdrijf. Aldus volgt uit de Meststoffenwet en de onderhavige wet een samenhangend stelstel van gelijkwaardige strafbepalingen.

N

Deze louter technische aanpassing volgt uit artikel 3a waar wordt verwezen naar bijlage 1.

3. Overige opmerkingen

Overwogen is om met deze nota van wijzigingen tevens te voorzien in de mogelijkheid dat derden, zoals banken, op niet-gebonden mestproduktierechten een pandrecht vestigen. Gewezen zij ook op de discussie hierover in de Eerste kamer tijdens de begrotingsbehandeling d.d. 29 mei 1990 (Handelingen I 1990, nr. 24, blz. 983).

In het overleg dat in dat verband is gevoerd met het Ministerie van Justitie is echter duidelijk geworden dat een regeling voor het kunnen vestigen van pandrecht op mestproduktierechten zowel wetgevingstechnisch als uitvoeringstechnisch een complexe materie is en een groot aantal ingrepen vereist. Voorts zal vast moeten staan dat het belang van derden, zoals banken, een dergelijke regeling rechtvaardigt.

Een en ander zal mede in overleg met het Ministerie van Justitie nader worden onderzocht waarbij ook lichtere alternatieven die een pandrecht mogelijk overbodig maken, worden betrokken. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden betrokken bij de verdere totstandkoming van het wetsvoorstel. Indien daartoe aanleiding bestaat zal op dit punt bij aparte nota van wijziging worden teruggekomen.

4. Dereguleringsaspecten

Voor zover in het kader van deze nota van wijziging relevant wordt in het onderstaande ingegaan op de dereguleringsaspecten als bedoeld in de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregelen van bestuur (Stcrt. 1985, 18). Voor wat betreft de dereguleringsaspecten van het oorspronkelijke wetsvoorstel zij verwezen naar paragraaf 9 (beknopte dereguleringsparagraaf) en paragraaf 3, onderdeel c (handhavingsaspecten) van de Memorie van toelichting.

Zoals reeds in punt 1 (Algemeen) is opgemerkt vloeien de onderhavige

aanpassingen van het wetsvoorstel grotendeels voort uit de voornemens zoals die zijn verwoord in de Notitie mestbeleid tweede fase en het daarover op 10 september 1990 gevoerde overleg met de Tweede Kamer. De aanpassingen geven invulling aan de randvoorwaarden dat de op zichzelf noodzakelijke nieuwe verplaatsingsregeling niet mag leiden tot een verslechtering van de mestoverschotsituatie.

Waar in het wetsvoorstel de mogelijkheid is opengelaten voor delegatie is op een aantal punten gekozen voor delegatie bij ministeriële regeling en niet voor delegatie bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. Achtergrond daarvan is dat de inhoud en essentialia in hoofdzaak reeds in de wet zelf vastliggen. De ministeriële regelingen betreffen dan ook in hoofdzaak betrekkelijk gedetailleerde uitvoeringssituaties waarbij voorts de mogelijkheid moet bestaan om flexibel op de uitvoeringspraktijk in te spelen. Hier kan nog worden opgemerkt dat als geen toepassing zou zijn gegeven aan artikel 23 van de Meststoffenwet en de onderhavige materie dus in een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 15 van de Meststoffenwet zou zijn vastgelegd, ook in dat geval de noodzakelijke uitwerkingen bij ministeriële regeling zouden hebben plaatsgevonden.

Gelet op de aard van de materie is overigens bij de delegatiemogelijkheid van artikel 6, eerste en tweede lid, wel voorzien in delegatie bij algemene maatregel van bestuur.

Door de invoering van het nieuwe systeem van de schorsingen van mestproductierechten (zie de artikelen 10, vierde lid, 11a en 11b) wordt het administratieve en het administratiefrechtelijke karakter van de wet versterkt: de uitvoering geschiedt dan ook, evenals onder het oorspronkelijke wetsvoorstel in hoofdzaak door het Bureau Heffingen en de Algemene Inspectiedienst van het Ministerie.

Zoals ook eerder in deze toelichting is aangegeven zal het nieuwe systeem van schorsingen van mestproductierechten namelijk in de eerste plaats moeten worden gehandhaafd door middel van administratieve verplichtingen en administratiefrechtelijke correcties. Gewezen zij hier op de hoofdverplichting dat de betrokken producenten/verplaatsters vooraf aantonen dat er in hun individuele situatie voldoende mestafzetmogelijkheden zijn. Hiertoe dienen de betrokkenen onder meer mestafzetovereenkomsten te overleggen.

Bij gebreke daarvan geldt het administratief-rechtelijke systeem dat het Bureau Heffingen niet tot registratie overgaat – en kunnen dus geen rechtsgeldige aanspraken ontstaan – (artikel 10, vierde lid, tweede streepje) of dat in een of meer jaren na de registratie het desbetreffende niet-gebonden mestproductierecht alsnog wordt geschorst (artikel 11a, eerste, vierde en vijfde lid). Indien achteraf wordt geconstateerd dat de betrokkene meer mest heeft geproduceerd dan de schorsing toestond of dat de betrokkenen hun eerder overgelegde mestafzetverplichtingen niet zijn nagekomen geldt als administratiefrechtelijke correctie dat de teveel geproduceerde mest (ook) niet in het jaar daarop mag worden geproduceerd.

De bepaling van deze hoeveelheid te veel geproduceerde mest geschiedt door de Minister aan de hand van de hem ter beschikking staande gegevens. Verwezen zij voorts naar het in de onderdelen A en J uiteengezette systeem van artikel 11b.

Het sluitstuk op deze administratiefrechtelijke fase is de toepassing van het strafrecht: indien een producent meer mest produceert dan uit het bovenuiteengezette systeem voortvloeit zal (ook) het strafrecht van toepassing zijn.

Gewezen zij hier onder meer op de strafbepalingen van artikel 11a, eerste en derde lid, en artikel 11b, eerste en tweede lid.

Blijkens artikel 16 is in dergelijke gevallen het instrumentarium van de

Wet op de economische delicten van toepassing en is de uiteindelijke handhaving dus afhankelijk van toepassing daarvan door het Openbaar Ministerie en de strafrechter. Hier bestaat overigens een parallel met de Meststoffenwet waar het sluitstuk van de handhaving eveneens wordt gevormd door het strafrecht.

Erkend dient te worden dat het systeem van het vooraf overleggen van mestafzetcontracten en het daarmee verband houdende systeem van de schorsing van niet-gebonden mestproductierechten extra inspanningen met zich brengt.

Met name de administratieve organisatie van het Bureau Heffingen moet worden toegerust op een adequate en tijdige verwerking van de mestafzetcontracten en een goede beheersing van het systeem van de schorsingen.

Deze werkzaamheden kunnen leiden tot ca 20 extra formatieplaatsen bij het Bureau Heffingen. De extra permanente kosten ten behoeve van formulieren e.d. worden op ca 0,5 miljoen gulden per jaar geschat. De eenmalige extra kosten in verband met aanpassing apparatuur, archief-ruimte e.d. worden geschat op ca 3 miljoen gulden. Deze kosten maken deel uit van de voor het mestbeleid beschikbare gelden zoals die uit de Structuurnota Landbouw (Kamerstukken II 1989/1990, 21 148, nrs. 2-3) blijken.

Teneinde de invoering van de nieuwe wet zo efficiënt mogelijk plaats te laten vinden, zal overigens tijdig worden voorzien in een uitgebreide voorlichtingsactie inzake de precieze inhoud en werking van de nieuwe verplaatsingsregels.

Opgemerkt zij voorts dat betrokkenen op grond van artikel 13 van het wetsvoorstel tegen mededelingen omtrent schorsingen van overgedragen mestproductierechten in beginsel beroep kunnen instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

In het licht van het voorgaande zullen de uitvoerings- en handhavingstechnische aspecten van het nieuwe systeem een belangrijk onderdeel zijn van de in artikel 12 vastgelegde evaluatie van deze wet.

De uitkomsten van de evaluatie op dit punt kunnen dan tevens van belang zijn voor de mogelijke invoering van het in de Notitie mestbeleid tweede fase aangekondigde 1995-scenario waar de verplichting tot het aantonen van mestafzetmogelijkheden algemeen verplicht wordt gesteld, dus ook voor degenen die buiten de reikwijdte van de onderhavige wet vallen.

Tenslotte zij opgemerkt dat mede in verband met het streven naar een zo optimaal mogelijke handhaafbaarheid thans onderzoek wordt gedaan naar de wijze waarop het handhavingsinstrumentarium van de mestwetgeving verder kan worden versterkt.

Mede op basis van het in november 1990 ontvangen onderzoeksrapport van de Rijksuniversiteit van Utrecht zal met name worden onderzocht of en op welke wijze instrumenten als dwangsom en bestuursdwang in de mestwetgeving kunnen worden vastgelegd en welke consequenties daaraan vastzitten. In dat verband wordt ook onderzocht in hoeverre het invoeren van prohibitieve heffingen en het toepassen van het bestaande bestuursrechtelijke handhavingsinstrumentarium van de belastingwetgeving een effectiever alternatief kan zijn.

Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek kan dit bij gelegenheid van vastlegging van het 1995-scenario zowel leiden tot een wijziging van de Meststoffenwet als de onderhavige wet.

De minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman

bij de toelichting eerste nota van wijziging op het Wetsvoorstel verplaatsing mestproductie*Globaal overzicht belangrijkste voorwaarden en procedure bij verplaatsing van mestproductie***A. Belangrijkste voorwaarden en procedure met betrekking tot de aanmelding van de voorgenomen verplaatsing bij het Bureau Heffingen te Assen**

1. De vervreemder en de verwerver van de niet-gebonden mestproductierechten dienen de voorgenomen verplaatsing gezamenlijk te melden op het daarvoor bestemde formulier, bij het Bureau Heffingen te Assen.

Relevante bepalingen: artikel 10, eerste tweede en derde lid, van het wetsvoorstel.

2. De hoeveelheid niet-gebonden mestproductierechten die een vervreemder in totaal na een of meer transacties kan overdragen is gebonden aan een absoluut maximum. Dit maximum wordt afgeleid van de gerealiseerde mestproductie van het bedrijf van de vervreemder, in een van de jaren 1988, 1989 of 1990. De vervreemder mag hier het jaar kiezen waarin de mestproductie het grootst was. Deze hoeveelheid is gebaseerd op de forfaitaire mestproductie van de bij de aangiften voor de overschotheffing voor die jaren opgegeven aantallen dieren. Deze hoeveelheid wordt uiteraard slechts in aanmerking genomen voor zover deze gelijk aan of lager is dan de maximaal toegestane mestproductie als bedoeld in artikel 14 van de Meststoffenwet.

Relevante bepalingen: artikelen 5 en 6 van het wetsvoorstel.

3. Registratie en tenaamstelling van de mestproductierechten op naam van de verwerver vindt pas plaats als is voldaan aan onder meer de volgende voorwaarden:

a. Het aanmeldingsformulier moet volledig door de beide partijen zijn ingevuld.

b. Er moeten erkende bewijsstukken worden overgelegd zoals mestafzetovereenkomsten en gegevens over de plaatsingsruimte op het bedrijf van de verwerver, waaruit blijkt dat een hoeveelheid dierlijke meststoffen uitgedrukt in kilogrammen fosfaat gelijk aan het na de registratie ontstane totale mestproductierecht van de verwerver (bestaande mestproductierecht van de verwerver plus het verworven niet-gebonden mestproductierecht) op een milieu-hygiënisch verantwoorde wijze aan derden of op het bedrijf zelf kan worden afgezet.

Het op deze wijze kunnen aantonen van voldoende mestafzetmogelijkheden geldt zowel voor het resterende kalenderjaar waarvoor de aanspraak geldt als voor het gehele jaar daaropvolgend. Zie voorts het onderstaande punt B.1 voor de situatie daarna.

c. Het aangemelde niet-gebonden mestproductierecht mag niet zijn geschorst door de Minister.

d. Als in het eerste en het tweede jaar na inwerkingtreding van de Verplaatsingswet in het geheel geen mestproductie plaatsvond op het bedrijf van de vervreemder, kunnen van dit laatstbedoelde bedrijf geen niet-gebonden mestproductierechten meer ter registratie worden aangeboden.

Relevante bepalingen: artikel 10, vierde en vijfde lid.

4. De in de punten 1 en 3 aangegeven procedure geldt op overeenkomstige wijze ook als weliswaar geen productierechten van derden worden verworven, maar binnen het geldende mestproductierecht van de

mestproducent wel een verplaatsing plaatsvindt naar een ander aan de mestproducent toebehorend bedrijf of een andere aan de mestproducent toebehorende locatie die op 31 december 1986 nog niet tot zijn bedrijf behoorde.

Relevante bepaling: artikel 11 van het wetsvoorstel.

B. Belangrijkste voorwaarden en procedure ná de registratie van de voorgenomen verplaatsing

1. Ook voor de jaren ná de registratie van de voorgenomen verplaatsing zullen voldoende mestafzetmogelijkheden moeten worden aangetoond. De desbetreffende bewijsstukken moeten steeds vóór 1 oktober van het desbetreffende daaraan voorafgaande jaar bij het Bureau Heffingen worden ingediend. Wordt dit geheel of gedeeltelijk nagelaten dan vindt voor dat gedeelte een schorsing van produktierechten plaats. Dit gedeelte mag dan in het desbetreffende jaar niet worden benut. Deze schorsing heeft gelet op de reikwijdte van de Verplaatsingswet alleen betrekking op de ingevolge de Verplaatsingswet «verplaatste» mestproduktierechten.

Relevante bepalingen: artikelen 11 a en 11 b van het wetsvoorstel.

2. Het is verboden om te verplaatsen naar de mestconcentratiegebieden zoals die zijn aangegeven in bijlage 1 van de Verplaatsingswet.

Relevante bepaling: artikel 3 a van het wetsvoorstel.

3. Er mogen na de verplaatsing niet méér varkens en kippen worden gehouden dan overeenkomend met 225 IVE. Verwezen zij hier naar bijlage 2 van de Verplaatsingswet.

Relevante bepaling: artikel 4 van het wetsvoorstel.

4. Indien méér wordt geproduceerd dan op grond van de Verplaatsingswet is toegestaan is dat strafbaar en levert dat een misdrijf op.

Relevante bepaling: artikel 16 van het wetsvoorstel.